

Zavod za telekomunikacije

CUC 2007

Web sustavi za upravljanje sadržajem – kako odabrati?

Marin Vuković

Igor Ljubi

Hrvoje Belani

- ◆ Content Management System – upravljanje različitim vrstama sadržaja
- ◆ Širok pojam
  - Sustavi upravljanja dokumentima
  - Sustavi upravljanja znanjem
  - Aplikacijsko integracijski sustavi
  - E-trgovina
  - **Web portali**

- ◆ Glavna (no ne i nužna) obilježja CMS web portala:
  - *Open source* licenca
  - Kompatibilnost sa Apache HTTP poslužiteljem
  - Tehnologije:
    - PHP, Perl, Python, Java, ASP...
  - Kompatibilnost s MySQL ili PostgreSQL bazama podataka
  - Modularnost, apstrakcija podataka, prilagodljivo sučelje
  - Aktivni razvoj

Koji CMS odabrati? (1/3)

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Osnovni zahtjevi:
  - Mogućnost kreiranja razina pristupa
    - Godine, razine administracije, predmeti?
  - Podrška velikom broju korisnika
    - Veliki broj studenata – potrebno jednostavno dodavanje korisnika i **grupa korisnika**
  - “standardne” tehnologije – Apache, PHP, MySQL
    - Jednostavnija administracija u slučaju grešaka u samom sustavu
  - Jednostavna administracija sadržaja (posebno front-end)
    - WYSIWYG editor – izbjeći dodatnu edukaciju korisnika

Koji CMS odabrati? (2/3)

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Osnovni zahtjevi (2):
  - Višejezičnost
    - Za potrebe radionica, konferencija, predstavljanja...
  - Sigurnost
    - Koliko to Open Source po svojoj prirodi dopušta
  - Stabilnost i otpornost na greške
    - Izbijeci mogućnost “padanja” sjedišta zbog grešaka u sustavu
  - Integracija aplikacija u sustav
    - Mogućnost nadogradnje i proširenja funkcionalnosti sustava
    - MojRaspored, Rezervacija prostorija

Koji CMS odabrati? (3/3)

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Dodatni zahtjevi:
  - Više sjedišta na jednom sustavu (*multi-siteing*)
    - Za potrebe projekata, radionica i sl.
  - Jednostavna nadogradnja sustava
    - Smanjiti rizik procesa nadogradnje na noviju verziju
  - Postojanje gotovih rješenja za nadogradnju funkcionalnosti
    - Zahtjeva modularnost CMS-a
  - Podrška korisnicima
    - “Developer community” , forumi, grupe

Postojeći CMS sustavi

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Preko 1000 CMS sustava za web portale (www.cmsmatrix.org)
- ◆ Nemoguće ih je sve pregledati i međusobno usporediti
- ◆ Razmatranje koncentrirano na 9 sustava, prema popularnosti, namjeni i preporuci:
  - Mambo, Joomla, Plone, ezPublish, Drupal, Typo3, PHP-Nuke, WebGUI, Xoops

Zahtjev: Kreiranje razina pristupa

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo – NE
- ◆ Joomla – NE
- ◆ Plone - DA
- ◆ ezPublish -DA
- ◆ Drupal -DA
- ◆ Typo3 –DA
- ◆ PHP-Nuke - NE
- ◆ WebGUI -DA
- ◆ Xoops -DA

▪ Iako u distribuciji CMSa ne postoji mogućnost dodijeljivanja razina prava, moguće je dodati funkcionalnost kodiranjem (Open Source!) - npr: Mambo, Joomla

▪ Razlika: Neki CMSovi imaju ugrađen postojeći skup prava - uloga (Administrator, Publisher, Manager....), ali to nije sve što nama treba

Zahtjev: Velik broj korisnika

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo
- ◆ Joomla
- ◆ Plone
- ◆ ezPublish
- ◆ Drupal
- ◆ Typo3
- ◆ PHP-Nuke
- ◆ WebGUI
- ◆ Xoops

?

▪ Broj korisnika ne ovisi o sustavu, tj. nigdje ne postoji brojčana granica – korisnički podaci se pohranjuju u bazu

▪ Pitanje je kako sustav funkcionira sa velikom količinom podataka u bazi

▪ Bitan faktor je i način zapisa korisnika u bazu (kompleksnost) – po iskustvu Mambo i Joomla jako loše

Zahtjev: Apache, PHP, MySQL bazirani

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo - DA
  - ◆ Joomla - DA
  - ◆ **Plone – Python i Zope**
  - ◆ ezPublish - DA
  - ◆ Drupal - DA
  - ◆ Typo3 - DA
  - ◆ PHP-Nuke - DA
  - ◆ **WebGUI – Perl**
  - ◆ Xoops - DA
- Zbog mogućih problema dobro je koristiti široko korištene tehnologije kako bi se mogla dobiti odgovarajuća podrška
  - No, zbog sigurnosti je bolje koristiti manje poznate tehnologije jer se najčešće napadaju stranice s poznatim tehnologijama
  - Što odabrati?

Zahtjev: Jednostavna administracija sadržaja

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo – 8/16
- ◆ Joomla – 7(8)/16
- ◆ Plone – 9(16)/16
- ◆ ezPublish – 10(11)/16
- ◆ Drupal – 2(10)/16
- ◆ Typo3 - 10(16)/16
- ◆ PHP-Nuke – 1/16
- ◆ WebGUI – 15/16
- ◆ Xoops – 4(13)/16

Ocjene prema www.cmsmatrix.org:

- ◆ WYSIWYG editor
- ◆ *Drag'n'Drop*
- ◆ Grafička sučelja vezana uz razinu pristupa
- ◆ *Undo*
- ◆ .....

Zahtjev: Višejezičnost

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo – NE, ali da kao dodatni modul
- ◆ Joomla – NE, ali da kao dodatni modul
- ◆ Plone - DA
- ◆ ezPublish - DA
- ◆ Drupal - DA
- ◆ Typo3 - DA
- ◆ PHP-Nuke - NE
- ◆ WebGUI – DA
- ◆ Xoops - NE, ali da kao dodatni modul

Dvije razine višejezičnosti:

1. Administracija
(npr. navigacija)
2. Sadržaj
(sadržaj na stranici)

Zahtjev: Sigurnost

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo – 7(10)/19
- ◆ Joomla – 6(7)/19
- ◆ Plone – 9(18)/19
- ◆ ezPublish – 13(14)/19
- ◆ Drupal – 9(12)/19
- ◆ Typo3 – 11(19)/19
- ◆ PHP-Nuke – 1/9
- ◆ WebGUI – 14(19)/19
- ◆ Xoops – 9(14)/19

Ocijene prema 19 parametara sigurnosti po www.cmsmatrix.org:

- ◆ Autentifikacija (složenost, algoritmi)
- ◆ SSL podrška
- ◆ Povijest izmjena
- ◆ *Captcha* - onemogućavanje bot-ova koji “glume” ljude
- ◆ .....

Zahtjev: Stabilnost i otpornost na greške

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo
- ◆ Joomla
- ◆ Plone
- ◆ ezPublish
- ◆ Drupal
- ◆ Typo3
- ◆ PHP-Nuke
- ◆ WebGUI
- ◆ Xoops

2 aspekta:

◆ Tehnologija:

- ◆ Ako poslužitelj ili baza nisu stabilni, niti sustav na njima ne može biti

- ◆ Plone – Kakav je Zope?

◆ CMS:

- ◆ Loše programiran?

- ◆ Teško ocijeniti – po količini zakrpa? – ovisi o broju korisnika koji dojavljaju greške

- ◆ CMS s više mogućnosti će imati i više grešaka?

Zahtjev: Integracija aplikacija u sustav

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo
- ◆ Joomla
- ◆ Plone
- ◆ ezPublish
- ◆ Drupal
- ◆ Typo3
- ◆ PHP-Nuke
- ◆ WebGUI
- ◆ Xoops

- ◆ Podrška za dodavanje vlastitog koda u sustav ili pojedine djelove
- ◆ Kako su svi sustavi otvoreni, svi zadovoljavaju ovaj zahtjev
- ◆ Kompleksnost izrade sustava ovdje može biti presudan faktor
- ◆ Npr. Plone ima mogućnost dodavanja Javascript funkcija u jezgru preko administratorskog sučelja

Dodatni zahtjev: Multi-siteing

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo – DA (*add-on*)
  - ◆ Joomla – DA (*add-on*)
  - ◆ Plone – DA
  - ◆ ezPublish – DA
  - ◆ Drupal – DA
  - ◆ Typo3 – DA
  - ◆ **PHP-Nuke - NE**
  - ◆ WebGUI – DA
  - ◆ **Xoops - NE**
- ◆ Mogućnost pokretanja nekoliko sjedišta na jednom sustavu
  - ◆ Druge domene ili samo poddomene
  - ◆ Logičko odvajanje pojedinih sjedišta (ali ne fizičko)
  - ◆ Jednostavnost (dodatni sadržaji)

Dodatni zahtjev: Nadogradnja sustava

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo
- ◆ Joomla
- ◆ Plone
- ◆ ezPublish
- ◆ Drupal
- ◆ Typo3
- ◆ PHP-Nuke
- ◆ WebGUI
- ◆ Xoops

- ◆ Open Source – sustav nadograđuju korisnici
- ◆ Što je sustav rašireniji možemo očekivati i kvalitetnije i češće zakrpe i nadogradnje
- ◆ Favoriti: Mambo, Joomla

Dodatni zahtjev: Dodatne funkcije

Zavod za telekomunikacije

- ◆ Mambo - 29/39
- ◆ Joomla - 31/39
- ◆ Plone - 37/39
- ◆ ezPublish - 20/39
- ◆ Drupal - 33/39
- ◆ Typo3 - 38/39
- ◆ PHP-Nuke - 8/39
- ◆ WebGUI - 37/39
- ◆ Xoops - 34/39

◆ Dodatni moduli za različite namjene (*add-ons*)

◆ Podrška za 39 funkcija prema www.cmsmatrix.org, npr:

◆ Pretraga

◆ Ankete

◆ Galerije

◆ Forumi

◆ *Chat*

◆ .....

◆ Nije presudno kod odabira; ne trebaju nam sve funkcionalnosti

Favoriti?

◆ Odabrani:

- Plone

- Typo3

- WebGUI

- Mambo

Najbolji po testovima i mišljenju korisnika

Iskustvo sa sustavom

CMS	ZA	PROTIV
Plone	Siguran, jednostavan, puno funkcionalnosti	Tehnologija (?), podrška
Mambo	Iskustvo, jednostavan, puno dodatnih modula, podrška	Sigurnost, ograničene funkcionalnosti
Typo3	Siguran, puno funkcionalnosti	Sučelje nije intuitivno,
WebGUI	Siguran, puno funkcionalnosti	podrška

Mišljenja korisnika

Zavod za telekomunikacije

Zahtjev	Mambo	Plone	WebGUI	Typo3
System Requirements	6.11	4.91	4.98	5.645
Security	5.61	6.21	5.86	6.37
Support	5.59	6.73	5.77	6.84
Ease of Use	6.32	6.24	5.39	6.17
Performance	5.65	6.34	5.88	6.43
Management	5.79	5.69	5.90	6.08
Interoperability	5.33	6.36	6.44	5.26
Flexibility	5.79	5.86	5.23	6.03
Built-in Applications	5.80	6.33	6.08	6.68
Commerce	5.26	5.79	5.63	6.03

- ◆ Teško je biti objektivan
- ◆ Konačni favoriti i razlog:
  - Mambo
    - Najviše zbog iskustva, jednostavnosti administracije i činjenice da su korisnici navikli na ovaj sustav
  - Plone
    - Dosta jednostavan s obzirom na opseg mogućnosti, sigurnost
  - Typo3
    - Najbolji po mišljenju korisnika
- ◆ Po ocjenama su glavni konkurenti Typo3 i Plone!

Literatura

Zavod za telekomunikacije

- ◆ www.mamboserver.com/
- ◆ www.joomla.org
- ◆ plone.org
- ◆ www.plainblack.com
- ◆ typo3.org
- ◆ drupal.org
- ◆ www.xoops.org
- ◆ phpnuke.org
- ◆ ez.no
- ◆ www.cmsmatrix.org